

EUROOPA KOMISJON

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid

Suunised liikmesriikidele raamatupidamisarvestuse
ettevalmistamise, kontrolli ja heakskiitmise kohta

2018. aasta muudetud versioon

VASTUTUSE VÄLISTAMINE. Käesoleva dokumendi on koostanud komisjoni talitused. Selles sätestatakse kohaldatava ELi õiguse alusel Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide (v.a Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD)) seire, kontrolli või rakendamisega seotud isikutele ja asutustele tehnilised suunised ELi eeskirjade tõlgendamiseks ja kohaldamiseks kõnealuses valdkonnas. Dokumendi eesmärk on pakkuda nimetatud eeskirjade kohta komisjoni talituste selgitusi ja tõlgendusi, et hõlbustada programmide elluviimist ja edendada häid tavasid. Need suunised ei piira Euroopa Kohtu, Üldkohtu ega komisjoni otsuste tõlgendamist.

Sisukord

1.	TAUST	5
1.1.	Viited õigusaktidele.....	5
1.2.	Suuniste eesmärk	5
1.3.	2014.–2020. aasta uued nõuded raamatupidamisarvestuse kontrolli ja heakskiitmise kohta	5
2.	ÜLDISED KÜSIMUSED	6
3.	SERTIFITSEERIMISASUTUSE RAAMATUPIDAMISSÜSTEEMI SISESTATUD SUMMAD (1. LIIDE).....	8
3.1.	1. liite A-, B- ja C-veeru selgitused.....	8
3.1.1.	A-veerg	8
3.1.2.	B-veerg	10
3.1.3.	C-veerg	11
4.	RAHASTAMISVAHENDITESSE TEHTUD PROGRAMMI MAKSETE SUMMA (PROGRAMMI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE 6. LIIDE).....	11
5.	RIIGIABI RAAMES TEHTAVAD ETTEMAKSED (ÜHISSÄTETE MÄÄRUSE ARTIKLI 131 LÕIKED 4 JA 5) (PROGRAMMI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE 7. LIIDE)	13
5.1.	A-veerg.....	14
5.2.	B-veerg	14
5.3.	C-veerg	14
6.	KULUDE VASTAVUSSE VIIMINE (PROGRAMMI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE 8. LIIDE)	15
6.1.	A- ja B-veerg	16
6.2.	C- ja D-veerg.....	16
6.3.	E-, F- ja G-veerg	16
7.	RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNETE ESITAMINE	17
7.1.	Esitamine	17
7.1.1.	Dokumentide kooskõla kontroll	17
7.1.2.	Tähtaja pikendamise taotlusega seotud praktiline kord	18
7.1.3.	Raamatupidamise aastaaruannete või ühe liite esitamata jätmise tagajärjed	18
8.	AASTABILANSI ARVUTAMINE.....	18
8.1.	Aastabilansi arvutamine	18
8.2.	Finantstagajärjed	19
8.3.	Bilansi arvutamise lihtsustatud näide	19
9.	RAAMATUPIDAMISARVESTUSE KONTROLL JA HEAKSKIITMINE.....	22

LÜHENDITE JA LÜHINIMETUSTE LOETELU

AA	auditeeriv asutus
SA	sertifitseerimisasutus
Ühissätete määrus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta ühissätete määrus (EL) nr 1303/2013 ¹
Komisjoni rakendusmäärus	komisjoni 22. septembri 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1011/2014 ²
EMKF	Euroopa Merendus- ja Kalandusfond
Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid	ESIF tähistab kõiki Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde. Käesolevaid suuniseid kohaldatakse kõikidele Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele peale Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD)
ETK	Euroopa territoriaalse koostöö määrus (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1299/2013) ³
Finantsmäärus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ⁴
Fondid	struktuurifondid (ERF ja ESF) ning Ühtekuuluvusfond
KA	korraldusasutus
JKS	juhtimis- ja kontrollisüsteem
RTER	summaarne jääkveamäär (mille auditeeriv asutus arvutab auditeeritud tehingute valimi alusel pärast selliste üksikute ja ekstrapoleeritud finantskorrektsioonide mahaarvamist, mida liikmesriik on rakendanud seoses auditeeriva asutuse avastatud vigadega enne raamatupidamise aastaaruande esitamist)
TER	summaarne veamäär (mille auditeeriv asutus arvutab auditeeritud tehingute valimi põhjal)
NTA	noorte tööhõive algatus

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:32013R1303>.

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A32014R1011>.

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex%3A32013R1299>.

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex:32012R0966>.

1. TAUST

1.1. Viited õigusaktidele

Määrus	Artiklid
Määrus (EL, Euratom) 2018/1046	Artikkel 63 – jagatud eelarve täitmine
Määrus (EL) nr 1303/2013, mida on muudetud määrusega (EL, Euratom) 2018/1046 Ühissätete määrus (edaspidi „ühissätete määrus“)	Artikkel 84 – raamatupidamisarvestuse komisjonipoolse kontrollimise ja heakskiitmise tähtajad Artikkel 137 – raamatupidamisarvestuse ettevalmistamine Artikkel 138 – teabe esitamine Artikkel 139 – raamatupidamisarvestuse kontroll ja heakskiitmine
Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 1011/2014 (edaspidi „komisjoni rakendusmäärus“)	Artikkel 7 ja VII lisa – raamatupidamise aastaaruande vorm

1.2. Suuniste eesmärk

Käesoleva dokumendi eesmärk on anda

- liikmesriikidele juhiseid komisjonile raamatupidamisarvestuse esitamiseks, kasutades komisjoni rakendusmääruse VII lisa 1., 6., 7. ja 8. liites esitatud vorme;
- suuniseid raamatupidamisarvestuse ettevalmistamise, esitamise, kontrolli ja heakskiitmise kohta ning järelemeetmete kohta ühissätete määruse artiklite 137, 138 ja 139 alusel.

Käesolevaid suuniseid kohaldatakse kõikidele Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele peale Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD). Lihtsuse mõttes osutab sõna „liide“ edaspidi alati komisjoni rakendusmääruse VII lisas esitatud raamatupidamise aastaaruande vormi liidetele, kui ei ole teisiti märgitud.

1.3. 2014.–2020. aasta uued nõuded raamatupidamisarvestuse kontrolli ja heakskiitmise kohta

Ühissätete määruse nõuetes finantsjuhtimise, auditeerimise ja finantskorrektsioonide kohta kehtestatakse programmitöö perioodiga 2007–2013 võrreldes programmitöö perioodiks 2014–2020 kindluse tagamise vormi muudatused.

Ühissätete määrusesse lisatud finantsjuhtimise uued põhielemendid on järgmised:

- 12-kuuline aruandeaasta 1. juulist 30 juunini (v.a esimene aasta);
- liikmesriikide maksetaotluste alusel arvutatud ELi vahemaksest 10 % kinnipidamine;
- iga programmi raames komisjonile aruandeaastal teatatud kulude kohta kinnitatud raamatupidamisaruande esitamine;
- komisjonile saatedokumentide esitamine, et tagada raamatupidamisarvestuse täpsus, süsteemi tõhus toimimine ning arvestuse aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus (liidu vahendite haldaja kinnitus, kokkuvõttev kontrollide ja auditite aastaaruanne, auditiarvamus ja kontrolliaruanne, s.o kindluse tagamise dokumendid);
- aastabilansi hüvitamine või sissenõudmine, kui komisjon on raamatupidamisarvestuse heaks kiitnud.

Nagu eespool märgitud, kasutatakse programmitöö perioodil 2014–2020 täiendavat kaitsemeetet, et kaitsta ELi eelarvet vahemaksetest 10 % süstemaatilise kinnipidamise teel. Veebruariks pärast aruandeaasta (1. juulist 30 juunini) lõppu on kontrollitsüklil riiklikul tasandil lõpetatud nii korraldusasutuste juhtimiskontrollide kui ka auditeeriva asutuste auditite kaudu. Raamatupidamisarvestusega hõlmatud kuludebloki vea jääkrisk peaks olema väike, kuna sertifitseerimisasutus peab arvama maha kõik aruandeaastal tuvastatud õigusnormide rikkumised, kuni sertifitseerimisasutus edastab raamatupidamise aastaaruande projekti auditeerivale asutusele.

Sertifitseerimisasutus peaks võtma auditeeriva asutuse poolt raamatupidamise aastaaruande (projekti) auditeerimise tulemusi arvesse enne kinnitatud raamatupidamisaruande edastamist komisjonile.

Komisjon vaatab läbi liikmesriikide asjaomaste asutuste esitatud kindluse tagamise dokumendid ja raamatupidamisarvestuse. Aastabilansi väljamaksmine või sissenõudmine toimub alles pärast selle hindamise lõppu ja raamatupidamisarvestuse heakskiitmist.

2. ÜLDISED KÜSIMUSED

Kuigi liikmesriigid saavad kehtestada erinevaid sisetähtaegu lõpliku vahemaksetaotluse koostamiseks, esitab sertifitseerimisasutus lõpliku vahemaksetaotluse ajavahemikus iga aasta 1. juulist 31. juulini kooskõlas ühissätete määruse artikli 135 lõikega 2 ning artikli 2 punktiga 29.

Samas võidakse ette näha, et lõplikku vahemaksetaotlusesse ei lisata eelneva vahemaksetaotlusega võrreldes uusi täiendavaid kulusid. Teisisõnu võib lõplik vahemaksetaotlus olla täiendava nullsumma taotlus. Negatiivseid vahemaksetaotlusi ei lubata, kuna need võivad põhjustada sissenõudekorralduse esitamise⁵.

Lisaks sellele võib lõplik vahemaksetaotlus olla komisjonile aruandeaasta kohta edastatud ainus vahemaksetaotlus.

Ühissätete määruse artikli 126 punkti b kohaselt vastutab raamatupidamise aastaaruannete koostamise eest sertifitseerimisasutus. Sertifitseerimisasutus vastutab samuti raamatupidamise

⁵ Sellisel juhul tuleb negatiivsed kirjed maha arvata otse vastavast programmi raamatupidamise aastaaruandest selle kinnitamisel komisjonile.

aastaaruannete täielikkuse, täpsuse ja õigsuse kinnitamise eest ning selle eest, et arvestuskannetesse kantud kulud vastavad kohaldatavale õigusele ning on tehtud seoses tegevustega, mis on rahastamiseks välja valitud vastavalt programmi suhtes kohaldatavatele kriteeriumidele ning kooskõlas kohaldatava õigusega.

Alates 2016. aastast kuni 2025. aastani (k.a) esitatakse raamatupidamise aastaaruanded 15. veebruariks aastal N + 1 igal aruandeaastal iga fondi, EMKFi ja programmi kohta. Aruandeaasta on ajavahemik alates 1. juulist aastal N – 1 kuni 30. juunini aastal N. (Viimane aruandeaasta kestab alates 1. juulist 2023 kuni 30. juunini 2024.) See aruandeaasta on raamatupidamisarvestuse, liidu vahendite haldaja kinnituse, kokkuvõtva aastaaruande, auditiarvamuse ja iga-aastase kontrolliaruande võrdlusperiood. See erineb komisjoni raamatupidamisarvestuse eelarveaastast, mis on kalendriaasta alates 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini, kuid see vähendab komisjoni kindluse tagamise protsessis esinevat ajavahet⁶.

Aruandeaastad	Iga-aastaste eelmaksete tasumise tähtpäev (enne)	Lõpliku vahemakse tasumise tähtaeg (vahemikus)	Raamatupidamisarvestuse esitamise tähtpäev**	Eelmakse väljakandmine pärast raamatupidamisarvestuse heakskiitmist
1.1.2014*–30.6.2015	–	1.7.2015–31.7.2015	15.2.2016	–
1.7.2015–30.6.2016	1.7.2016	1.7.2016–31.7.2016	15.2.2017	2016. aasta iga-aastane eelmakse kantakse välja 31. maiks 2017
1.7.2016–30.6.2017	1.7.2017	1.7.2017–31.7.2017	15.2.2018	2017. aasta iga-aastane eelmakse kantakse välja 31. maiks 2018
1.7.2017–30.6.2018	1.7.2018	1.7.2018–31.7.2018	15.2.2019	2018. aasta iga-aastane eelmakse kantakse välja 31. maiks 2019
1.7.2018–30.6.2019	1.7.2019	1.7.2019–31.7.2019	15.2.2020	2019. aasta iga-aastane eelmakse kantakse välja 31. maiks 2020
1.7.2019–30.6.2020	1.7.2020	1.7.2020–31.7.2020	15.2.2021	2020. aasta iga-aastane eelmakse kantakse välja 31. maiks 2021
1.7.2020–30.6.2021	1.7.2021	1.7.2021–31.7.2021	15.2.2022	2021. aasta iga-aastane eelmakse kantakse välja 31. maiks 2022
1.7.2021–30.6.2022	1.7.2022	1.7.2022–31.7.2022	15.2.2023	2022. aasta iga-aastane eelmakse kantakse välja 31. maiks 2023
1.7.2022–30.6.2023	1.7.2023	1.7.2023–31.7.2023	15.2.2024	2023. aasta iga-aastane eelmakse kantakse välja 31. maiks 2024
1.7.2023–30.6.2024	–	1.7.2024–31.7.2024	15.2.2025	–

⁶ Viimane komisjoni makse seoses aruandeaastaga tuleb teha hiljemalt 30. septembriks (lõppmaksetaotluse kuupäev + 2 kuud), kui komisjon maksetähtaega ei peata või edasi ei lükka, ja on seega hõlmatud kindluse tagamise paketiga, mis saadakse järgmiseks 15. veebruariks. Sellest maksest ja edasistest komisjoni maksetest kuni kalendriaasta lõpuni (mis põhinevad järgneva aruandeaasta järgmisel vahemaksetaotlusel) peetakse kinni 10 % ja need on hõlmatud järgmise aasta kindluse tagamise paketiga.

* Sh noorte tööhõive algatuse raames tehtavad kulutused, mis on rahastamiskõlblikud alates 1. septembrist 2013

** Või liikmesriigi taotluse korral 1. märts 20xx

Pärast raamatupidamise aastaaruannete esitamist kontrollib komisjon raamatupidamise aastaaruandeid ja esitab oma järelduse nende heakskiitmise kohta hiljemalt 31. maiks aastal N + 1 kooskõlas ühissätete määruse artikliga 84.

Komisjon võib erandkorras pikendada raamatupidamise aastaaruannete esitamise tähtaega 1. märtsini aastal N + 1, kui asjaomane liikmesriik esitab selleks põhjendatud taotluse kooskõlas finantsmääruse artikli 63 lõikega 5.

Raamatupidamise aastaaruandes tuleks täpselt kindlaks määrata aruandeaasta, fond (või EMKF) ja programm kooskõlas komisjoni rakendusmääruses kindlaksmääratud raamatupidamise aastaaruande vormiga. Mitmest fondist rahastatavate programmide puhul tuleks raamatupidamise aastaaruanded koostada eraldi iga fondi kohta, nagu on märgitud komisjoni rakendusmääruses (v.a noorte tööhõive algatuse sihtotstarbeline eraldis ja ESF).

3. SERTIFITSEERIMISASUTUSE RAAMATUPIDAMISSÜSTEEMI SISESTATUD SUMMAD (1. LIIDE)

Üldreeglina tuleb märkida, et raamatupidamise aastaaruande vorm peegeldab asjakohase aruandeaasta lõpliku vahemaksetaotluse vormi.

Sertifitseerimisasutuse raamatupidamissüsteemi sisestatud teave summade kohta prioriteedi tasandil (ja piirkonna kategooria kohta) tuleb esitada komisjonile 1. liites esitatud vormi abil.

Prioriteet	Sertifitseerimisasutuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma, mis on lisatud komisjonile esitatud maksetaotlustesse (A)	Tegevuste rakendamisel kantud vastavate avaliku sektori kulude kogusumma (B)	Määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 132 lõike 1 kohaselt toetusesaajatele tehtud vastavate maksete kogusumma (C)
Prioriteet (piirkonna kategooria / sekkumise liik (noorte tööhõive algatus), kui see on asjakohane)	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">

3.1. 1. liite A-, B- ja C-veeru selgitused

3.1.1. A-veerg

A-veerg sisaldab sertifitseerimisasutuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud rahastamiskõlblike kulude kogusummat, mis on lisatud komisjonile esitatud maksetaotlustesse. Tegemist on aruandeaasta koondsummaga. See vastab selle aruandeaasta lõplikus vahemaksetaotluses deklareeritud summale, millest võidakse edaspidi teha mahaarvamisi, sealhulgas juhtimiskontrollidest, auditeerimisest või kontrollimisest tulenevaid mahaarvamisi, mis tehakse otse raamatupidamise aastaaruandes (st lõplikus vahemaksetaotluses veel kajastamata mahaarvamised)⁷. Seetõttu peaksid selles veerus

⁷ Vahemaksetaotlus(t)est aruandeaastal tehtud mahaarvamised on juba hõlmatud, kuna lõplik vahemaksetaotlus on kumulatiivne.

teatatud summad olema võrdsed lõplikus vahemaksetaotluses (komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1011/2014 VI lisa B-veerg) teatatud vastava summaga või sellest väiksemad.

1. Hindamisel olevad kulud (ühissätete määruse artikli 137 lõige 2)

Kui korraldusasutus või sertifitseerimisasutus kahtleb kulude seaduslikkuses ja korrektsuses, on soovitatav, et ta ei lisa selliseid kulusid maksetaotlusesse. Kui aga kulud on juba maksetaotlusesse lisatud ja raamatupidamise aastaaruande esitamisel esineb kahtlusi nende kulude seaduslikkuse ja korrektsuse suhtes,⁸ saab sertifitseerimisasutus kohaldada ühissätete määruse artikli 137 lõiget 2 ja arvata asjaomased hindamisel olevad kulud komisjonile esitatavast raamatupidamise aastaaruandest ajutiselt maha (võimalusega need kulud hiljem uuesti lisada, kui need osutuvad täiesti seaduslikuks ja korrektseks). Teise võimalusena on liikmesriigil õigus otsustada asjaomased kulud ühissätete määruse artikli 143 kohaselt programmist lõplikult tühistada. Sellisel juhul jäetakse kulud programmi kaasrahastamisest lõplikult välja (v.a erijuhud kohtu või muude kohtusüsteemi asutuste otsuste alusel, mida on mainitud komisjoni *suunistes liikmesriikidele tühistatud, sissenõutud ja sissenõutavate summade kohta ning summade kohta, mida ei ole võimalik tagasi saada* (EGESIF 15_0017, mida on ajakohastatud 2018. aastal, punkt 10)).

Vahemaksetaotlustes juba teatatud aruandeaasta kulude suhtes tehtavate juhtimiskontrollide puhul soovitatakse järgida järgmist lähenemisviisi:

- **Juhtimiskontrollide tulemusel tuvastatud õigusnormide rikkumised** (st lõppdokument või -teave, mis sisaldab asjakohase kontrollimenetluse lõppjärelduki)
  - Tuvastatud õigusnormide rikkumistega seotud summad tuleks raamatupidamise aastaaruandest maha arvata (kohaldatud korrektsioone käsitatakse lõplikenä) ja seetõttu ei saa neid käsitleda hindamisel olevatena.
  - Kui vastavaid korrektsioone ei rakendata, st raamatupidamise aastaaruandest mahaarvamisi ei tehta, tuleks see kindluse tagamise paketi avalikustada ja auditeeriv asutus peaks seda auditiarvamuse esitamisel arvesse võtma.
- **Juhtimiskontrolli käigus tuvastatud võimalikud õigusnormide rikkumised** (st juhtimiskontroll ei ole raamatupidamise aastaaruande koostamise ajal veel lõppenud, kuid võimalikud eeskirjadevastased kulud on juba tuvastatud)
  - Võimalike eeskirjadevastaste kulude summad kuuluvad käimasoleva hindamise määratluse alla ja need tuleks raamatupidamise aastaaruandest maha arvata. Need summad saab hiljem täielikult või osaliselt uuesti lisada komisjonile esitatavasse vahemaksetaotlusesse, kui juhtimiskontrolli lõpptulemuste põhjal järeldatakse, et need on rahastamiskõlblikud.
- **Kulud, mille puhul juhtimiskontroll on kavandatud või käimas** (st ei ole raamatupidamise aastaaruande koostamise ajal veel aruande projekti / esialgsete järelduste etapis, kus ilmneksid võimalikud õigusnormide rikkumised)
  - Raamatupidamise aastaaruandes esitatud asjaomaste kulude seaduslikkuse ja korrektsuse kinnitamise riskide ja mõju hindamine eest vastutab liikmesriik (korraldusasutus ja sertifitseerimisasutus).

⁸ Nt on käimas auditeerimisasutuse või ELi audiitorite auditid, mille lõplikud tulemused ei ole veel kättesaadavad.

- Kui sertifitseerimisasutus otsustab käsitada selliseid kulusid hindamisel olevatena, tuleks vastav summa jooksvast arvestusest maha arvata (ja selle saab hiljem uuesti lisada, kui kontroll on lõppenud ja tulemused positiivsed).
- Vastasel juhul tähendab see, et liikmesriigil (korraldusasutus ja sertifitseerimisasutus) on piisav kindlus, et asjaomased kulud on tema parimate teadmiste kohaselt täiesti seaduslikud ja korrektsed ning võivad jääda programmi raamatupidamise aastaaruandesse.

Käimasoleva hindamisega seotud summasid ei käsitata finantskorrektsioonidena ja need tuleks avalikustada 8. liite märkustes (vt joonealune märkus 16).

Sertifitseerimisasutus peaks hindamisel olevad summad maha arvama raamatupidamisaruandest, mitte maksetaotluste etapis. See tähendaks, et hindamisel olevad summad jäetakse aruandeaastal komisjonile esitatavatesse maksetaotlustesse kuni raamatupidamise aastaaruande esitamiseni. Ühissätete määruse artikli 137 lõike 2 kohaselt võib sertifitseerimisasutus lisada kogu kõnealuse kulu või selle osa, mis on osutunud seaduslikuks ja korrektseks, järgmiste aruandeaastate vahemaksetaotlustesse. Seetõttu võivad aruandeaasta kohta sertifitseerimisasutuse raamatupidamissüsteemi sisestatud summad olla suuremad selle eelarveaasta raamatupidamise aastaaruannetes tegelikult teatatud summadest kooskõlas ühissätete määruse artikli 135 lõikega 1.

2. Tuvastatud õigusnormide rikkumised

Auditeerimise (mille on teinud auditeeriv asutused, komisjon või Euroopa Kontrollikoda või mis on tehtud nende järelevalve all) ning aruandeaastal teatatud kuludega seotud korraldusasutuse juhtimiskontrollide või sertifitseerimisasutuse kontrollitoimingute tulemusel selgunud eeskirjadevastased kulud tuleks samuti raamatupidamisarvestusest maha arvata.

Kõik summad, mille puhul tuvastati õigusnormide rikkumine kas aruandeaastal või aruandeaasta lõpu ja raamatupidamise aastaaruannete esitamise vahel, tuleb raamatupidamisarvestusest maha arvata, kui neid ei ole juba tühistatud aruandeaastal esitatud vahemaksetaotluses või kui summa oli lisatud lõplikku vahemaksetaotlusesse.

Kui liikmesriik tuvastab pärast aruandeaasta N raamatupidamisarvestuse esitamist varasematesse raamatupidamise aastaaruannetes lisatud kulude puhul täiendavad õigusnormide rikkumised (sh aruandeaasta N raamatupidamisarvestuse puhul), võib liikmesriik eeskirjadevastased kulud programmist tühistada, arvates need maha järgmisest vahemaksetaotlusest, või jätta kulud kuni sissenõudemenetluse tulemuseni varasemas raamatupidamise aastaaruandes kinnitatuks (vt komisjoni ajakohastatud *suunised liikmesriikidele tühistatud, sissenõutud ja sissenõutavate summade kohta ning summade kohta, mida ei ole võimalik tagasi saada* (EGESIF 15_0017), punkt 2).

3.1.2. B-veerg

B-veerg sisaldab tegevuse rakendamisel kantud vastavate avaliku sektori kulude kogusummat. Avaliku sektori kulud (mis on määratletud ühissätete määruse artikli 2 punktis 15) tulenevad A-veerus teatatud summadest ja on A-veerus nõutud summaga võrdsed või sellest väiksemad.

Eespool selgitatud põhjustel peaksid selles veerus teatatud summad olema võrdsed lõplikus vahemakses (komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1011/2014 VI lisa C-veerg) teatatud vastava summaga või sellest väiksemad.

3.1.3. C-veerg

C-veerg sisaldab ühissätete määruse artikli 132 lõike 1 kohaselt toetusesaajatele tehtud maksete kogusummat. See on avaliku sektori kaasrahastamise kogusumma (nii ELi kui ka riiklik⁹), mille Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetust andev asutus¹⁰ on tasunud toetusesaajatele kooskõlas ühissätete määruse artikli 132 lõikes 1 kehtestatud 90 päeva nõudega.

Toetusesaajatele pärast seda 90 päevast tähtaega tehtud maksed võib samuti lisada, kui artikli 132 lõikes 2 sätestatud tingimused on täidetud.

Ühissätete määruse artikli 132 lõike 2 kohaselt võib korraldusasutus 90 päevase tähtaja arvestamise põhjendatud juhtudel katkestada, kui

- maksetaotluse summa ei kuulu tasumisele või ei ole esitatud asjakohaseid tõendavaid dokumente, sh neid, mis on vajalikud juhtimiskontrollideks, või
- on algatatud uurimine seoses õigusnormide võimaliku rikkumisega, mis mõjutab asjaomaseid kulusid.

C-veergu kasutatakse ainult aruandluseks, mitte raamatupidamisarvestuse bilansi arvutamiseks.

4. RAHASTAMISVAHENDITESSE TEHTUD PROGRAMMI MAKSETE SUMMA (PROGRAMMI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE 6. LIIDE)

	Rahastamisvahenditesse tehtud programmi maksed, mis on esitatud maksetaotlustes		Määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 42 lõike 1 punktide a, b, ja d tähenduses rahastamiskõlblike kuludena makstud summad ⁽¹⁾	
	(A)	(B)	(C)	(D)
Prioriteet	Rahastamisvahendisse tehtud programmi maksete kogusumma	Vastavate avaliku sektori kulude summa	Määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 42 lõike 1 punktide a, b ja d tähenduses rahastamiskõlblike kuludena tegelikult tehtud programmi maksete kogusumma või garantiide puhul võetud kulukohustustega seotud kogusumma ⁽²⁾	Vastavate avaliku sektori kulude summa

⁹ Liikmesriigi mis tahes haldustasand (riiklik, piirkondlik jne).

¹⁰ St korraldusasutuse (või tema vahendusasutuse) või tema nimel sertifitseerimisasutuse (või tema vahendusasutuse) makstud kaasrahastamine. C-veerus teatatud summa ei tohiks seetõttu hõlmata samalaadset avaliku sektori rahastamist (nt avaliku sektori asutusest toetusesaaja omavahendeid).

Rahastamisvahenditesse tehtud programmi maksed ja rahastamisvahenditest lõplikele toetusesaajatele tehtud maksed või garantiide puhul võetud kulukohustustega seotud vahendid tuleb teatada 6. liites. Need summad teatatakse kumulatiivselt alates programmi algusest (erinevalt 1. liitest, milles osutatakse aruandeaasta kumulatiivsetele summadele). Kui raamatupidamisarvestusest maha arvatud summad (1. liites) sisaldavad rahastamisvahenditega seotud kulusid, tuleks need summad esitada vastavalt 6. liites¹¹.

Komisjon kasutab teavet, mille liikmesriigid selles liites esitavad, oma raamatupidamise aastaaruannete koostamiseks. Täpsemad andmed väljade sisu kohta on esitatud komisjoni *ühissätete määruse maksetaotlusi käsitleva artikli 41 suunistes liikmesriikidele* (EGESIF 15-0006-01, 8. juuni 2015).

Tuleb märkida, et ühissätete määruse artikli 38 lõike 4 punkti c kohaselt rakendatavate rahastamisvahendite korral ei tule täita maksetaotluse ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, milles näidatakse lõplikele toetusesaajatele hüvitatud kumulatiivsed kulud¹².

B-veerus „*Vastavate avaliku sektori kulude summa*“ teatatud summad ei tohi olla suuremad kui A-veerus „*Rahastamisvahendisse tehtud programmi maksete kogusumma*“ teatatud summad. Sama kehtib ka C- ja D-veeru kohta. Lisaks sellele peavad C-veerus „*Rahastamiskõlblike kuludena tegelikult tehtud programmi maksete kogusumma või garantiide puhul võetud kulukohustustega seotud kogusumma*“ teatatud summad olema alati väiksemad kui A-veerus teatatud summad (või nendega võrdsed). D-veerus teatatud summad on samuti alati väiksemad kui B-veerus teatatud summad (või nendega võrdsed).

A- ja B-veerus (programmist rahastamisvahenditesse tehtud maksed, mis on esitatud maksetaotlustes) teatatud summad (prioriteedi ja piirkonna kategooria kohta) ei tohi olla suuremad kui maksetaotlustes, sh varasemate eelarveaastate maksetaotlustes asjaomase prioriteedi ja piirkonna kategooria kohta teatatud summad kokku¹³.

Teatada tuleb programmi maksete kogusumma (ELi ja riiklik kaasrahastamine). Tuleb märkida, et kooskõlas ühissätete määruse artikli 41 lõike 1 punktiga b ja erandina ühissätete määruse artikli 131 lõikes 1 sätestatud üldreeglit on võimalik komisjonile teatada (vastavalt A- ja B-veerus) riikliku kaasrahastamise (nii avaliku kui ka erasektori kaasrahastamise) summad, mida ei ole veel rahastamisvahenditesse tehtud, kuid tehakse rahastamisvahendisse või lõplike toetusesaajate tasandil eeldatavasti rahastamiskõlblikkuse perioodi jooksul.

---

¹¹ Kui raamatupidamisarvestusest arvatakse maha rahastamisvahenditega seotud summad, tuleks järgmise maksetaotluse liidet samuti vastavalt kohandada, kui summasid ei ole juba uuesti deklareeritud.

¹² Ühissätete määruse artikli 38 lõike 4 punkti c kohaselt rakendatavate rahastamisvahendite rakendamine toimub vahetult korraldusasutuse (või vahendusasutuse) tasandil. Rahastamisvahendisse makseid ei tehta.

Ühissätete määruse artikli 41 lõike 2 kohaselt peaks maksetaotlus sisaldama lõplikele toetusesaajatele tehtud makseid ja garantiide puhul garantiilepinguga võetud kulukohustustega seotud vahendeid.

¹³ Teisisõnu on peamine põhimõte see, et rahastamisvahendiga seotud kulud teatava prioriteedi ja piirkonna kategooria kohta ei tohi ületada asjakohase prioriteedi või piirkonna kategooria kogukulusid.

5. RIIGIABI RAAMES TEHTAVAD ETTEMAKSED (ÜHISSÄTETE MÄÄRUSE ARTIKLI 131 LÕIKED 4 JA 5) (PROGRAMMI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE 7. LIIDE)

Prioriteet	Rakenduskavast ettemaksetena väljamakstud kogusumma	Summa, mille toetusesaajad või – juhul kui liikmesriigid on otsustanud, et toetusesaaja on abi andev asutus vastavalt ühissätete määruse artikli 2 punkti 10 teisele lausele – abi saavad asutused kasutasid kulude tegemiseks kolme aasta jooksul pärast ettemakse tegemist	Summa, mida toetusesaajad või – juhul kui liikmesriigid on otsustanud, et toetusesaaja on abi andev asutus vastavalt artikli 2 punkti 10 teisele lausele – abi saavad asutused ei ole kasutanud kulude tegemiseks ja mille puhul kolmeaastane tähtaeg ei ole veel möödunud
	(A)	(B)	(C)
Prioriteet (piirkonna kategooria / sekkumise liik (noorte tööhõive algatus), kui see on asjakohane)	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">

Ühissätete määruse artikli 131 lõike 4 kohaselt võib abi andev asutus teha toetusesaajale ettemakseid kuni 40 % kõnealuseks tegevuseks toetusesaajale antava abi kogusummast ja need võib lisada komisjonile esitatavasse maksetaotlusesse.

Ühissätete määruse artikli 131 lõike 5 kohaselt peavad liikmesriigid avalikustama igas komisjonile esitatavas maksetaotluses komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1011/2014 VI lisa 2. liite A-, B- ja C-veerus käsitletud teabe. Kõnealuste summade korrigeerimine lõpliku vahemaksetaotlusega võrreldes tuleks esitada programmi raamatupidamise aastaaruande 7. liites.

Komisjon kasutab teavet, mille liikmesriigid programmi raamatupidamise aastaaruande 7. liites esitavad, oma raamatupidamise aastaaruannete koostamiseks. See võimaldab komisjonil määrata maksetaotlustes teatatud kulude selle osa, mis on ettemaksed, kindlaks ettemakstud kuludena komisjoni raamatupidamisarvestuses.

Kui raamatupidamisarvestusest maha arvatud summad (1. liites) sisaldavad riigiabi raames tehtavate ettemaksetega seotud kulusid, tuleb need summad esitada vastavalt 7. liites¹⁴.

Komisjoni rakendusmääruse kohaselt teatatakse programmi raamatupidamise aastaaruande 7. liites andmed kumulatiivselt alates programmi algusest (erinevalt 1. liitest, mis osutab aruandeaasta kumulatiivsetele summadele).

B- ja C-veeru summa peab võrduma A-veeru summaga.

Teatada tuleb programmi maksete kogusumma (ELi ja riiklik kaasrahastamine).

¹⁴ Kui riigiabi raames tehtavate ettemaksetega seotud summad arvatakse raamatupidamisarvestusest maha, tuleks järgmise maksetaotluse liidet samuti vastavalt kohandada, kui summad ei ole selles maksetaotluses juba uuesti deklareeritud.

5.1. A-veerg

A-veerg sisaldab riigiabi raames programmist tegevusteks ettemaksetena makstavat kogusummat. Tegemist on ELi ja riikliku toetuse summaga, mille korraldusamet tasub ettemaksena toetusesaajatele.

Selles veerus esitatud summa tuleneb lõpliku vahemakse raames teatatud koondandmetest (komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1011/2014 VI lisa 2. liite A-veerg), kajastades vajaduse korral mahaarvamisi.

Kui leidub summasid, mida toetusesaajad ei ole kasutanud kulude tegemiseks ja mille puhul kolmeaastane tähtaeg on möödunud, tuleks A-veerus teatatud koondsummasid vastavate summade võrra vähendada.

5.2. B-veerg

B-veerg sisaldab summat, mida toetusesaajad ei ole kasutanud kulude tegemiseks, et kanda välja neile riigiabi andva asutuse tehtud ettemaksed, millest on juba komisjonile teatatud. Kulud, mida tõendavad maksekviitungid või samaväärse tõendusjõuga raamatupidamisdokumendid, tuleb tasuda hiljemalt kolm aastat pärast ettemakse tasumise aastat või 31. detsembril 2023 (olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem).

See summa vastab juba tehtud kulutustele, mille toetusesaajad on tasunud ja mis on hõlmatud juba komisjonile teatatud ettemaksetega.

Selles veerus esitatud summa tuleneb lõpliku vahemakse raames teatatud koondandmetest (komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1011/2014 VI lisa 2. liite B-veerg), kajastades vajaduse korral mahaarvamisi.

5.3. C-veerg

C-veergu on märgitud riigiabi raames toetusesaajatele ettemaksena tasutud summa, mida toetusesaajad ei ole kasutanud kulude tegemiseks ja mille puhul kolmeaastane tähtaeg ei ole veel möödas. Seda kolmeaastast tähtaega arvutatakse ettemakse tasumise aastast või see lõppeb 31. detsembril 2023 (olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem).

Selles veerus esitatud summa tuleneb lõpliku vahemakse raames teatatud koondandmetest (komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1011/2014 VI lisa 2. liite C-veerg), kajastades vajaduse korral mahaarvamisi.

6. KULUDE VASTAVUSSE VIIMINE (PROGRAMMI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE 8. LIIDE)

Prioriteet	<i>Komisjonile esitatud maksetaotlustesse lisatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma</i>		<i>Määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 137 lõike 1 punkti a kohaselt deklareeritud kulud</i>		<i>Vahe</i>		<i>Märkused (vahe esinemise korral kohustuslik)</i>
	<i>Tegevuste rakendamisel toetusesaajate kantud ning toetusesaajate makstud rahastamiskõlblike kulude kogusumma</i>	<i>Tegevuste rakendamisel kantud avaliku sektori kulude kogusumma</i>	<i>Sertifitseerimisastuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma, mis on lisatud komisjonile esitatud maksetaotlustesse</i>	<i>Tegevuste rakendamisel kantud vastavate avaliku sektori kulude kogusumma</i>	<i>(E = A–C)</i>	<i>(F = B–D)</i>	
	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)
Prioriteet (piirkonna kategooria / sekkumise liik (noorte tööhõive algatus), kui see on asjakohane)	<i><type="Cu" input="G"></i>	<i><type="Cu" input="G"></i>	<i><type="Cu" input="G"></i>	<i><type="Cu" input="G"></i>	<i><type="Cu" input="G"></i>	<i><type="Cu" input="G"></i>	<i><type="S" maxlength="500" input="M"></i>
Sellest määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 127 lõike 1 kohaste tegevusauditite tulemusel jooksvas arvestuses korrigeeritud summad					<i><type="Cu" input="M"></i>	<i><type="Cu" input="M"></i>	

Nagu on selgitatud käesolevate suuniste punktis 3.1.1, võib sertifitseerimisasutus arvata summad raamatupidamisarvestusest maha. Seetõttu võivad lõplikus vahemaksetaotluses komisjonile 31. juuliks aruandeaasta kohta esitatud summad olla suuremad kui vastava aruandeaasta kohta programmi raamatupidamisarvestuses lõpuks märgitud summad. Erinevusi tuleks selgitada selles vastavusse viimise tabelis.

6.1. A- ja B-veerg

SFC2014-süsteem koostab nende veergude andmed automaatselt lõpliku vahemakse alusel.

Esimesse kahte veergu (A ja B) lisatakse asjakohase aruandeaasta kohta komisjonile esitatud vahemaksetaotluste rahastamiskõlblike kulude kogusumma. Kuna vahemaksetaotlused on aruandeaastal kumulatiivsed, peaksid need andmed olema vastavuses lõplikus vahemaksetaotluses märgitud summadega (B- ja C-veerg).

A-veerg sisaldab toetusesaajatele tekkinud ja tegevuste rakendamisel tasutud rahastamiskõlblike kulude kogusummat; see vastab lõpliku vahemakse raames märgitud summadele (komisjoni rakendusmääruse VI lisa B-veerg). B-veerg sisaldab tegevuste rakendamisel tekkinud vastavate avaliku sektori kulude kogusummat; see vastab lõpliku vahemakse raames märgitud summadele (komisjoni rakendusmääruse VI lisa C-veerg).

6.2. C- ja D-veerg

SFC2014-süsteem koostab nende veergude andmed automaatselt 1. liites märgitud summade alusel.

Need kaks veergu (C ja D) sisaldavad ühissätete määruse artikli 137 lõike 1 punkti a kohaselt raamatupidamisarvestuses märgitud kulud.

C-veerg sisaldab sertifitseerimisasutuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud rahastamiskõlblike kulude kogusummat, mis on lisatud komisjonile esitatud maksetaotlustesse; see vastab raamatupidamisarvestuse raames märgitud summadele (1. liite A-veerg). D-veerg sisaldab tegevuste rakendamisel tekkinud vastavate avaliku sektori kulude kogusummat; see vastab raamatupidamisarvestuse raames märgitud summadele (1. liite B-veerg).

6.3. E-, F- ja G-veerg

Aruandeaasta lõplikus vahemaksetaotluses teatatud kulude (kaks esimest veergu A ja B) ning raamatupidamisarvestuses kinnitatud kulude (kaks järgmist veergu C ja D) erinevused võivad tuleneda peamiselt pärast aruandeaasta lõppu tehtud auditeerimisest ja/või täiendavatest juhtimiskontrollidest põhjustatud mahaarvamistest¹⁵. Need on näidatud E-veerus (A-veeru kuni C-veeru erinevus) ja F-veerus (B-veeru kuni D-veeru erinevus).

SFC2014-süsteem koostab E- ja F-veeru andmed automaatselt.

---

¹⁵ Vt komisjoni ajakohastatud suunised liikmesriikidele tühistatud, sissenõutud ja sissenõutavate summade kohta ning summade kohta, mida ei ole võimalik tagasi saada (EGESIF 15_0017), punkt 3.4.

Korrigeerimine peaks olema negatiivne, et vähendada lõpliku vahemakse raames teatud kulusid. Positiivset korrigeerimist (täiendavad rahastamiskõplikud kulud) tuleks kajastada edasistes vahemaksetaotlustes ja mitte raamatupidamisarvestuses (nt kirjavead).

Selgitused, põhjendused ja märkused tuleb esitada viimase G-veeru märkuste all. E- või F-veerus märgitud erinevuste puhul on kohustuslik täita G-veerg.

Selle veeru tekst peaks vastama võimalikele ristviidetele kokkuvõtva aastaaruande või iga-aastase kontrolliaruandega (kui see on asjakohane). Sertifitseerimisasutus peaks selles veerus esitama asjakohase, sisutiheda, täieliku ja tervikliku teabe¹⁶ ning selgitama konteksti ja osutama vajaduse korral riiklikele sidusdokumentidele (iga-aastased kontrolliaruanded, kohtuotsused jne). Liikmesriik võib vajaduse korral lisada eraldi selgitava märkuse; samas ei tohiks korrata nn kindluse tagamise paketi sisalduvate teiste dokumentide (kokkuvõttev aastaaruanne, liidu vahendite haldaja kinnitus, iga-aastane kontrolliaruanne ja auditiarvamus) sisu. Ühissätete määruse artikli 127 lõike 1 kohaselt märgitakse tegevuse auditeerimise tulemuste korrigeerimise osa eraldi tabeli viimasel real, nagu on märgitud komisjoni rakendusmääruses. See korrigeerimine hõlmab üksikuid korrektsioone (seoses auditeeritud üksiktegevustega), ekstrapoleeritud korrektsioone (mille eesmärk on olulisuse piirmäärast allpool tuvastatud riski veelgi vähendada), aga ka finantskorrektsioone, mida liikmesriik rakendab pärast seda, kui auditeeriv asutus on moodustanud valimi, kui selliste korrektsioonide eesmärk on vähendada auditeeriva asutuse veamääraga tuvastatud riski.

7. RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNETE ESITAMINE

7.1. Esitamine

7.1.1. Dokumentide kooskõla kontroll

Ülesannete lahususe põhimõtte kohaselt määratakse õigusraamistikus raamatupidamisarvestuse paketi erinevate osade koostamine eri ametiasutustele (sertifitseerimisasutus koostab raamatupidamisarvestuse, korraldusasutus koostab liidu vahendite haldaja kinnituse ja kokkuvõtva aastaaruande ning auditeeriv asutus koostab auditiarvamuse ja iga-aastase kontrolliaruande). Kõigi nende dokumentide vaheliste seoste tõttu on vaja koordineerimiskokkuleppeid programmiasutuste vahel riiklikul ja piirkondlikul tasandil (kui see on asjakohane), et kontrollida dokumentide kooskõla enne nende esitamist. Selle koordineerimise tagamiseks tuleb kehtestada riiklikud menetlused.

Seetõttu soovitatakse võtta liikmesriikides meetmed, mis võimaldaksid ühel ametiasutustest (mis määratakse riiklikul või piirkondlikul tasandil) teha kõik vajalikud kooskõla kontrollid, pöörates erilist tähelepanu tabelite omavahelisele vastavusele.

Sisemine koordineerimine on veelgi olulisem ETK programmide puhul ja see tuleks nende programmide raames kasutusele võtta.

---

¹⁶ Vastavusse viimiseks ja summaarse jääkveamäära arvutamiseks on soovitatav, et teabes eristataks ka summasid, mis on raamatupidamisarvestusest lõplike finantskorrektsioonidena maha arvatud, ja summasid, mis on ühissätete määruse artikli 137 lõike 2 kohaselt ajutiselt välja jäetud. Kui korrigeerimine prioriteedi kohta on osaliselt seotud summadega, mis on jäetud artikli 137 lõike 2 kohaselt ajutiselt välja, ja osaliselt finantskorrektsioonidega, tuleks märkuste väljal esitada teave nende summade jaotuse kohta.

Seoses sellega soovitatakse, et riiklikud ametiasutused määraksid ajavahemiku algusest sisetähtjad raamatupidamise aastaaruannete projektide edastamiseks auditeerivale asutusele. Auditeeriv asutusel peab olema piisavalt aega läbivaatamise teostamiseks, et esitada igati põhjendatud auditiarvamus N + 1 aasta 15. veebruariks.

7.1.2. Tähtaja pikendamise taotlusega seotud praktiline kord

Finantsmääruse artikli 63 lõike 7 kohaselt võib komisjon 15. veebruariks seatud tähtaega erakorraliselt pikendada 1. märtsini, kui asjaomane liikmesriik seda taotleb. Taotlus tuleb saata enne 15. veebruari komisjonile (SFC2014-süsteemi kaudu) kirjana, milles kirjeldatakse tähtaja pikendamise taotlust põhjendavat eriolukorda.

7.1.3. Raamatupidamise aastaaruannete või ühe liite esitamata jätmise tagajärjed

Hilinenud esitamise korral pikeneb automaatselt kontrollimise ja heakskiitmise protsess ning seda võib käsitada ühissätete määruse artikli 139 lõike 4 kohaselt „liikmesriigist tingitud“ põhjusena.

See võib omakorda põhjustada kõnealuse aruandeaasta lõppmaksete hilisema arveldamise.

Lisaks sellele võib eelarvevahendite käsutaja ühissätete määruse artikli 83 lõike 1 punkti c kohaselt edasi lükata vahemaksetaotluse maksetähtaja, kui jäetakse esitamata üks finantsmääruse artikli 63 lõikes 5 nõutavatest dokumentidest.

8. AASTABILANSI ARVUTAMINE

8.1. Aastabilansi arvutamine

Erinevalt perioodist 2007–2013, kui kaasrahastamise määra kohaldati tagasiulatuvalt alates programmitöö perioodi algusest tehtud kulutustele, kohaldatakse perioodil 2014–2020 kaasrahastamise määra konkreetsel aruandeaastal teatatud kuludele.

Heakskiidetud raamatupidamisarvestuse alusel arvutatakse fondidest ja EMKFi aruandeaastal tasumisele kuuluv summa lõpliku vahemaksetaotluse esitamise kuupäeval kehtinud kaasrahastamise määra alusel. Lisaks sellele, kui liikmesriik sai ühissätete määruse artikli 24 kohaselt komisjonile lõpliku vahemaksetaotluse esitamise ajal lisatoetust, võetakse lisatoetust arvesse ka raamatupidamisarvestuse bilansi arvutamisel.

Selle arvutuse jaoks kasutatavad summad võetakse raamatupidamisarvestuse 1. liite A- ja B-veerust.

Seejärel arvutatakse raamatupidamisarvestuse bilanss, arvates maha makstud ELi toetuse (mille komisjon maksis aruandeaasta vahemaksetaotluste alusel) ning fondide või EMKFi summadest tasutud iga-aastased eelmaksed.

Ühissätete määruse artikli 130 lõike 2 punktis a kehtestatud piirmäära järgimist kontrollitakse programmi lõpetamisel. Ühissätete määruse artikli 130 lõike 2 punktis b kehtestatud piirmäära

järgimiseks võtab komisjon arvesse kõiki vahemakseid (sh ühissätete määruse artikli 139 lõike 7 kohaselt tasutud mis tahes summasid), mis on programmi tehtud alates selle algusest.

8.2. Finantstagajärjed

Pärast raamatupidamisarvestuse kontrollimist ja heakskiitmist maksab komisjon mis tahes nõutava summa või nõuab summa sisse kooskõlas bilansi arvutuse tulemusega. Tasumisele kuuluvad summad tasutakse 30 päeva jooksul raamatupidamisarvestuse heakskiitmisest.

Sissenõutavaid summasid käsitatakse sihtotstarbelise tuluna kooskõlas finantsmääruse artikli 21 lõike 3 punktiga b. Nimetatud sissenõudmine ei tähenda finantskorrektsiooni ning sellega ei kaasne fondide või EMKFi toetuste vähenemine programmile.

Kui raamatupidamisarvestuse arvutuse tulemuseks on sissenõutavad summad, siis võimaluse korral tasaarvestatakse need liikmesriigile sama programmi raames tasutavate edasiste maksetega.

Praktikas tähendab see seda, et kui raamatupidamisarvestuse heakskiitmisest 30 kalendripäeva jooksul on tasutavaid maksetaotlusi, toimub tasaarvestus nende maksetega. Kui maksetaotlusi ei ole ja tasaarvestus ei ole seetõttu võimalik, siis väljastatakse sissenõudekorraldus ja see võidakse tasaarvestada edasiste iga-aastaste eelmaksetega.

Tasumisele kuuluvad summad tasutakse ja sissenõudekorraldused väljastatakse, ilma et piirataks ühissätete määruse artiklite 83 ja 142 kohaldamist.

Kõigil juhtudel jäetakse iga-aastased eelmaksed komisjoni raamatupidamisarvestusest välja kas makse või sissenõude alusel.

8.3. Bilansi arvutamise lihtsustatud näide

Selles lihtsustatud näites on esitatud aruandeaastal 1. juuli 2015 kuni 30. juuni 2016 bilansi arvutamine järgmiste eelduste kohaselt: kogukuludel põhinev programm ühe prioriteetse suuna ja 85 % kaasrahastamise määraga. Fondide (või EMKFi) toetuse osamaksed prioriteedile, mis on sätestatud komisjoni otsuses, millega programm heaks kiidetakse, on 850 eurot.

Teisel aruandeaastal on iga-aastane eelmakse tasutud enne 1. juulit 2016: 20 eurot (a1).

1. Lõplik vahemakse

Sertifitseerimisasutus esitab selle programmi jaoks ajavahemikus 1. juulist 2016 kuni 31. juulini 2016 lõpliku vahemaksetaotluse järgmiste summade kohta.

Lõplik vahemaksetaotlus		
Prioriteetne suund	Kokku (B)	Avalik sektor (C)

Rakenduskava-1	260 eu rot	200 eurot
----------------	---------------	-----------

Selle lõpliku vahemaksetaotluse alusel arvutatakse liikmesriigile makstav ELi toetus järgmiselt.

- Prioriteetse suuna kaasrahastamise määra kohaldatakse lõplikus vahemaksetaotluses teatud kogukuludele: 260 eurot (B) x 85 % = 221 eurot. Kui liikmesriik saab lõpliku vahemaksetaotluse esitamise ajal ühissätete määruse artikli 24 kohaselt lisatoetust, suurendatakse kaasrahastamise määra 10 % võrra (see ei tohi ületada 100 %). Seega kohaldatakse sel juhul kaasrahastamise määrana 85 % asemel 95 %.
- Kontrollitakse ühissätete määruse artikli 130 lõike 2 punktis b kehtestatud piirmäära, võttes arvesse kõiki vahemakseid, sh mis tahes summasid kooskõlas ühissätete määruse artikli 139 lõikega 7.
- Komisjon hüvitab vahemaksena 90 % arvutatud summast: 221 eurot x 90 % = 198,9 eurot (b1).

2. Raamatupidamise aastaaruanded

Stsenaarium 1

Liikmesriigi ametiasutused ei tuvastanud ebaseaduslikke ega eeskirjadevastaseid kulusid. Lõplikus vahemaksetaotluses teatud summad kinnitatakse täielikult ja raamatupidamisarvestusest ei arvata maha ühtegi summat, mis on alles hindamisel (vt ühissätete määruse artikli 137 lõiget 2) või mis tuleneb auditeerimisest. Sertifitseerimisasutus esitab komisjonile 15. veebruariks 2017 aruandeaastat 1. juuli 2015 kuni 30. juuni 2016 käsitleva raamatupidamisarvestuse.

Raamatupidamisarvestuse 1. liide sisaldab järgimisi summasid:

Raamatupidamise aastaaruanded		
Prioriteetne suund	Kokku (A)	Avalik sektor (B)
Rakenduskava-1	260 eurot	200 eurot

Fondidelt (või EMKFi) nõutav summa arvutatakse järgmiselt.

- Prioriteetse suuna kaasrahastamise määra (mis kehtib lõpliku vahemaksetaotluse esitamise ajal) kohaldatakse raamatupidamisarvestuses kinnitatud kogusummale: 260 eurot (A) x 85 % = 221 eurot (c1). Kui liikmesriik saab lõpliku vahemaksetaotluse esitamise ajal ühissätete määruse artikli 24 kohaselt lisatoetust, suurendatakse kaasrahastamise määra 10 % võrra (see ei tohi ületada 100 %). Seega kohaldatakse sel juhul kaasrahastamise määrana 85 % asemel 95 %.
- Kontrollitakse ühissätete määruse artikli 130 lõike 2 punktis b kehtestatud piirmäära, võttes arvesse kõiki vahemakseid, sh mis tahes summasid kooskõlas ühissätete määruse artikli 139 lõikega 7.

Seejärel arvutatakse bilanss, arvates maha makstud ELi toetuse (nagu see on arvutatud lõplikus vahemaksetaotluses) ning fondide (või EMKFi) summadest tasutud iga-aastased eelmaksed: 221 eurot (c1) – 198,9 eurot (b1) – 20 eurot (a1) = 2,1 eurot.

Kuna bilansi arvutuste tulemus on positiivne summa, tasub komisjon selle summa 30 päeva jooksul pärast raamatupidamisarvestuse heakskiitmist.

Stsenaarium 2

Liikmesriigi ametiasutused arvasid maha mõned hindamisel olevad (ühissätete määruse artikli 137 lõige 2) või auditeerimisest tulenevad summad.

Raamatupidamisarvestusest enne esitamist mahaarvatavad summad		
Prioriteetne suund	Kokku (A)	Avalik sektor (B)
Rakenduskava-1	60 eurot	40 eurot

Sertifitseerimisasutus esitab komisjonile 15. veebruariks 2017 aruandeaastat 1. juuli 2015 kuni 30. juuni 2016 käsitleva raamatupidamisarvestuse.

Raamatupidamisarvestuse 1. liide sisaldab järgimisi summasid:

Raamatupidamise aastaaruanded		
Prioriteetne suund	Kokku (A)	Avalik sektor (B)
Rakenduskava-1	200 eurot	160 eurot

Fondidelt (või EMKFi) nõutav summa arvutatakse järgmiselt.

- Prioriteetse suuna kaasrahastamise määra (mis kehtib lõpliku vahemaksetaotluse esitamise ajal) kohaldatakse raamatupidamisarvestuses kinnitatud kogusummale: 200 eurot (A) x 85 % = 170 eurot (c1). Kui liikmesriik saab lõpliku vahemaksetaotluse esitamise ajal ühissätete määruse artikli 24 kohaselt lisatoetust, suurendatakse kaasrahastamise määra 10 % võrra (see ei tohi ületada 100 %). Seega kohaldatakse sel juhul kaasrahastamise määrana 85 % asemel 95 %.
- Kontrollitakse ühissätete määruse artikli 130 lõike 2 punktis b kehtestatud piirmäära, võttes arvesse kõiki vahemakseid, sh mis tahes summasid kooskõlas ühissätete määruse artikli 139 lõikega 7.

Seejärel arvutatakse bilanss, arvates maha makstud ELi toetuse (nagu see on arvutatud lõplikus vahemaksetaotluses) ning fondide (või EMKFi) summadest tasutud iga-aastased eelmaksed: 170 eurot (c1) – 198,9 eurot (b1) – 20 eurot (a1) = – 48,9 eurot.

Kuna bilansi arvutamise tulemus on negatiivne summa, esitab komisjon selle kohta sissenõudekorralduse, mis rakendatakse võimaluse korral liikmesriikidele sama programmi edasiste maksete raames tasumisele kuuluvate summadega, sh iga-aastaste eelmaksetega tasaarvestamise teel.

9. RAAMATUPIDAMISARVESTUSE KONTROLL JA HEAKSKIITMINE

Aruandeaasta lõpule järgneva aasta 31. maiks viib komisjon finantsmääruse artikli 63 lõike 8 ja ühissätete määruse artiklite 84 ja 139 kohaselt läbi raamatupidamisarvestuse kontrolli ja heakskiitmise menetluse. Komisjon võtab selleks vastu programmi raamatupidamisarvestust heakskiitva otsuse või teavitab teise võimalusena liikmesriiki SFC2014-süsteemi kaudu, kui ta ei saa programmi raamatupidamisarvestust heaks kiita. Protsessi lihtsustamiseks võib raamatupidamisarvestuse heakskiitmist käsitlev komisjoni otsus hõlmata mitut programmi liikmesriigi kohta ning ETK programme, mille korraldusasutus asub samas liikmesriigis.

Kui komisjon ei saa liikmesriigist olenevatel põhjustel selleks tähtjaks raamatupidamise aastaaruannet heaks kiita, teavitab komisjon kooskõlas ühissätete määruse artikli 139 lõikega 4 liikmesriiki, täpsustades põhjused ja meetmed, mis tuleb võtta, ning nende täitmise tähtaja. Nimetatud meetmete täitmise tähtaja lõpus teavitab komisjon liikmesriiki sellest, kas ta saab raamatupidamise aastaaruanded heaks kiita.

Kontrollimise käigus võib toimuda komisjoni talituste ja programmide eest vastutavate ametiasutuste mitteametlik või ametlik teabevahetus, olenevalt asjakohastest küsimustest. Pärast kontrollimist tehakse komisjoni soovitud paranduste kohta ametlik taotlus.

Komisjoni rakendusmääruses kehtestatu kohaselt määratakse igale liikmesriigi esitatud raamatupidamise aastaaruannete komplektile aruanderversioon. Eespool kirjeldatud menetluste raames võidakse sertifitseerimisasutuselt nõuda raamatupidamise aastaaruannete veidi muudetud versiooni esitamist. Seetõttu on oluline säilitada komisjonile esitatud versioonide kontrolljälg.

Kui komisjon ei saa pärast ühissätete määruse artikli 139 lõikes 4 osutatud teavitamist ärakuulamismenetluse raames ikka raamatupidamise aastaaruandeid heaks kiita, peab ta saadavaloleva teabe alusel määrama kindlaks fondidest või EMKFist aruandeaastal tasumisele kuuluva summa ja teavitab sellest liikmesriiki (ühissätete määruse artikli 139 lõige 8).

- Kui liikmesriik annab komisjonile oma nõusolekust teada kahe kuu jooksul pärast komisjonipoolset teabe edastamist, arvutab komisjon raamatupidamise aastaaruannete bilansi eespool punktis 8 kirjeldatud viisil.
- Kui see nõusolek puudub, võtab komisjon vastu otsuse, milles määratakse kindlaks fondidest (või EMKFist) aruandeaastal tasumisele kuuluv summa. Nimetatud otsus ei tähenda finantskorrektsiooni ning sellega ei kaasne fondide (või EMKFi) toetuste vähenemine programmile. Komisjon arvutab otsuse alusel raamatupidamise aastaaruannete bilansi, nagu on kirjeldatud eespool punktis 8.

Pärast programmi raamatupidamisarvestuse heakskiitmise või fondidest (või EMKFist) tasumisele kuuluva summa kindlaksmääramise otsuse vastuvõtmist algatab komisjon iga liikmesriigi ja asjaomase programmi puhul sellest tulenevad finantstehingud.